

Kmet, delavec
in obrtnik
maj bodo naro-
du vodnik!

Izhaja vsake srede.
Množina:
za celo leto Din 20'—
za pol leta „ 15'—
za inozemstvo
za celo leto Din 60'—
Inzerati po tarifu. — Pis-
menim vprašanjem naj
se priloži znamko za od-
govor. — Nefrankirana
pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Glasilo „Slovenske Kmetijske Stranke“.

Vsakdo vžival
vse svede
svoje delo in
marljivosti!

Rokopis se ne vra-
šaje. — Plača in tož
se v Ljubljani. — Ured-
ništvo in uprava je v
Ljubljani v Kolodvorski
ulici št. 7. — Telefon
inter. št. 2506. — Račun
pri poštni hranilnici
št. 14.104.

Sramotna in žalostna vloga.

Vlada četverne koalicije, ki ji načeluje modri Korošec, je zašla v slepo ulico. Pripovedovala je nekaj časa o trdi roki, nekaj časa o lepih obljubah, vedno pa, da ne bo popustila, nego vladala kar naprej brez konca in kraja in seveda istočasno pogazila KDK kot nevarno opozicijo. Danes se ta slava bliža svojemu koncu, samo za pogreb se še ne morejo sporazumeti. Vsi tisti četveronožci, ki so hoteli premolčati 20. junij in mislili, da se bo šlo molče preko najtežjih dogodkov, kar jih pomni zgodovina, uvidevajo, da so se kruto prevarili, težko in usodno zaračunali. Naš list je vedno pisal, da brez zadovoljnih Hrvatov naše države ni. Za slovensko politiko pa je Slovenska kmetijska stranka postavila pravilo: Slovenska politika brez Hrvatov je neumnost, zoper Hrvate pa naravnost zločin. Razvoj dogodkov je pokazal, da je bila naša stranka prva na pravem potu. To danes uvideva tudi g. Korošec, samo še ne ve, kako bi se rešil iz zagate. Vlada pred vsem nima denarja. Nima pa tudi kredita in kjer prosi na upanje ali kredit, ji odgovarjajo: uredite najpoprej svoje notranje prilike. Če ji pa kdo kaj malega posodi, mora koj zastaviti, navadno ono, kar bi sama najbolj potrebovala, to je kakor če pijanec zastavi v najhujšem mrazu edino suknjo, samo da ima vsaj še enkrat za pijačo.

Tako torej naprej ne gre več; to so uvideli tudi oblastniki v Beogradu. Kako pa torej? Vse obljube in grožnje v Zagrebu ne izdajo nič; KDK z gospodom Korošcem in njegovo bratovščino neče niti razgovarjati. Kaj torej storiti, da se situacija premakne vsaj na videz z mrtve točke?

Pa so torej pogruntali: Našli so v Beogradu pristaša SDS g. Miloša Savčiča, ki je bogat in premožen mož, pa se prej kot ne boji v prvi vrsti tudi za svoje solde. Ta je začel v Beogradu nekakšno akcijo za sporazum s Hrvati. Vodstvo KDK v Zagrebu je v svoji seji izjavilo, da Savčiča ne potrebuje, da mu ni treba nič razgovarjati s četveronožci, zlasti da ne sme po takih opravkih priti v Zagreb, toda g. Savčič je svoja prizadevanja nadaljeval. V čegavem interesu, na čegavo željo, ni težko uginiti. Sedanji oblastniki ne upajo priznati svoji javnosti, da nimajo absolutno nikake kvalifikacije, da započno razgovore z Zagrebom. Zato markirajo. In razgovarjajo in »vodijo razgovore«. G. Savčič je obiskal vse štiri voditelje sedaj koaliranih vladnih strank in jih vprašal za mišljenje o vseh stvareh, ki se tičejo približanja Zagrebu. Zlasti za mišljenje o reviziji ustave.

SLS edina še za centralizem in sedanjo ustavo.

To je nesporno najvažnejše vprašanje. Da je treba ustavo spremeniti, o tem smo pač vsi edini, le Srbijanci bi o tej priliki zopet radi prečane ogoljufali, da si vsaj delno nadoblast zadržijo, če ne morejo več popolne. Zato nas mišljenja srbijanskih politikov toliko

ne zanimajo. Toda pozorni smo bili na mišljenje šefa Slovenske ljudske stranke. Ta stranka se je sedem let borila zoper ustavo. Vse je prekrstila v centralizem, vse opsovala s centralisti in si tako pridobila zaupanje skoro štirih petin slovenskega naroda. Zahtevala je takšno avtonomijo, ki bi pomenjala popolno finančno in politično samostojnost Slovenije ter se zaklela, da ne odneha prej, dokler je ne doseže. Kaj je počela dolgih sedem let z vsemi, katere je vsaj od daleč mogla osumičiti s centralisti. Koliko laganja in obrekovanja je bilo zlasti zoper našo stranko in naš list. In to v času, ko ni bilo mogoče ničesar drugega doseči in je bil ves trud samo zlivanje vode v Savo. Naša stranka je takoj po sprejetju Ustave izjavila, da je za takojšnjo revizijo ter za vsako njeno poboljšanje, ki bi osiguralo večjo samostojnost Slovenije. In izjavili smo, da so in bodo glasovi SKS vedno na razpolago v ta namen in da vsa javnost vedno lahko s tem računa.

20. junij pa je napravil o tem vprašanju velik preokret. Žrtve, ki so jih položili na oltar domovine trije najboljši Hrvatje, so bianco menica, ki jo mora narod izpolniti s številkami in pravočasno prezentirati. To so Hrvatje storili. Smrtonosni streli morilca Puniše Račiča niso utrdili gospodstva Velikoserbov in cincarjev, kakor je bil njihov namen, nego so baš to porušili in tudi vse naše notranje medsebojne razmere. Nikoli več nočejo Hrvatje priti v položaj, da bo kdo od »bratov« streljal na njihove zastopnike, kadar bodo branili pravice svojega naroda. Zato se pa nočejo zadovoljiti z lažnjivim saha-

rinskim smehljanjem in bizantinskimi obljubami, nego s spremembo ustave, to je s samostojno svobodno Hrvatsko.

Ali ni bilo potem važno, kaj bo v teh zgodovinsko važnih dneh odgovoril g. Korošec, šef tiste stranke, ki se bori zoper ustavo in za avtonomijo in ki pravi, da tega programa nikoli ni zapustila?

Čakali smo in napeto poslušali. Dolgo ni bilo nič. Celih osem dni so kuhali svojo modrost. Potem pa je v imenu vseh štirih spregovoril »najstarejši« — tako ga je krstil čika Ljuba — g. Korošec kakor Pitija v oraklu: »Smo za vsaki sporazum, kateremu je cilj okrepitev države«. V cincarskem žargonu znači to, da ostanejo oni stalno gospodarji.

Beograjski novinarji pa s to globoko modrostjo niso bili zadovoljni. Njim je, kakor nam, znano, kaj je vse delala zoper ustavo SLS, dokler je bila v opoziciji, pa so posetili našega slavnega premijera in vprašali: kaj pa misli on o reviziji ustave še kot Korošec in šef SLS. Tu pa se je zgodilo ono žalostno in sramotno, česar nismo pričakovali. G. Korošec se je zbal in je

zatajil svoj program.

Odgovoril je, da je on v sedanji vladini koaliciji najmanjša stranka, ki ima ministrskega predsednika le po dobri volji in pristanku ostalih treh strank in bi zato od njega ne bilo lepo in taktno, če bi s tega mesta razlagal program SLS. Tako torej! Program je za shode in backe SLS, kadar pa so v vladi, pa morajo služiti tiste, po katerih volji in mišlosti so prišli na te položaje.

Kaj tako sramotnega in žalostnega slovenski narod že dolgo ni doživel.

Ivan Pucelj.

Ostra kritika oblastnega odbora.

Ljubljanska oblast plačuje največje davke. — žalostna bilanca. — Obračuna in kontrole ni. — Pristranske podpore. — Uničevanje vinogradništva.

(Govor poslanca inž. Zupančiča.)

Gospodje poslanci! Kadar dobimo v roke oblastni proračun, je naša prva dolžnost, da ugotovimo tukaj dejstvo, da bi morala biti oblastna skupščina povsem objektivna, širokogrudna in socialna. Slovenski narod bi moral videti v tej oblastni skupščini nekaj vzvišenega, videti bi moral v njej zaščitnico njegovih političnih, gospodarskih in etičnih dobrin. Gospodje poslanci! Pokojni Stjepan Radić je kot predsednik največje oblastne skupščine v državi in kot podpredsednik oblastnega odbora zagrebskega na otvoritveni seji oblastne samouprave podal sledečo izjavo: »Gospodje poslanci! Polagam Vam na sree in rotim vas, da je potrebno smatrati vse delo te naše skupščine, vse delo oblastne samouprave kot socialno delo. Samouprava je ali socialna, ali je pa sploh ni.«

To so bile njegove besede ob otvoritvi 1. seje zagrebske oblastne skupščine. S čutom pijetete do svetega spomina pokojnega Radića bi bila dolžnost tudi te naše oblastne skupščine kot posestrime, da se cela skupščina pokloni duhu tega moža.

Politika in gospodarstvo.

Gospodje poslanci! Uvajanje političnega programa — govorim tukaj o uvajanju političnega programa SLS kot večinske stranke — uvajanje tega političnega programa v oblastni samoupravi ne sme iti na korist ene politične stranke, nego izvajanje tega političnega programa v oblastni samoupravi mora biti v dobrobit in napredek celokupnega naroda. Biti mora v procvit delavca, kmeta, trgovca, obrtnika itd., kakor ste prej nagla-

šali. Volja, interes in napredek celokupnega ljudstva te oblasti bi morali biti merodajni pri vseh odredbah oblastne skupščine kakor tudi pri vseh odločitvah v sejah oblastnega odbora.

Zalostna bilanca. — Napredek drugod.

Gospodje poslanci! Če napravimo danes glede vseh držav bilance, ki so se napravile ob priliki desetletnice ustanovitve novih držav, in primerjamo s temi bilancami našo gospodarsko bilanco, potem, gospodje, bomo vsi odkriti, roko na srce, bomo rekli, da je naša bilanca v državi zelo žalostna. Ob prevratu so nastale okrog nas tudi druge posebne države, ki jih je rodila svetovna vojska. Mi smo se ujediniili z brati Hrvati in Srbi v skupno državo, to je v državo SHS. Nastale so pa, kakor rečeno, tudi druge države, in treba je, da primerjamo našo državo z drugimi. Če primerjamo naše najbližje severne sosedje, o kateri se je že tudi mnogo govorilo, da je tam iz čisto industrijalne države nastala jako močna konkurentinja našemu poljedelstvu oziroma naši državi, ki je izrazito agrarna država. Tirolec Thaler, ki je nekak drugi Andrej Hofer, je rekel: »Mi bomo dospeli kmalu tako daleč, da bomo osvobodili Avstrijo tudi pred uvozom žita. Ne glede na to, da se je Avstrija emancipirala od drugih pridelkov, vemo, da danes izvažajo Nemška Avstrija mlečne izdelke. Izvažajo sir, maslo in drugo, dasi je morala poprej vse to v velikih množinah uvažati. Po prevratu se je živinoreja v Nemški Avstriji potrojila. Poprej so imeli 400.000 glav goveje živine, danes jih imajo pa že nad 1.000.000. Pred vojno in takoj po prevratu so se izvažali celi vagoni našega mleka vsak dan na Dunaj in v Nemško Avstrijo sploh, danes ga pa še sami lahko nekoliko izvažajo.

Kakor živinoreja, tako je tudi zelo napredovala svinjereja. Kar se pa tiče plemenske živine, so pa oni naši dobavniki, dasi smo mi, kakor sem že poudaril, eminentno kmetijska država. Znano je, da so naši poslanci šli v Nemško Avstrijo in tam nakupovali plemensko živino. Zato vidimo, da je bila letošnja spomlad, ko se je delala trgovinska pogodba z Nemško Avstrijo, kruto prizadeta naša Slovenija. Nesreča je v tem, da smo tudi mi alpska dežela, kakor naši sosedje, katerih interesi se križajo z našimi. Radi križanja teh interesov je kruto prizadet naš kmet, v prvi vrsti živinorejec in prašičejec, seveda so prizadeti tudi drugi kmečki producenti, ker se je baš na kmečke pridelke carina silno zvišala.

Kar se tiče Češkoslovaške, mislim, ni potreba izgubljeni besedi, ker vemo, da se je ta država od nas popolnoma emancipirala. Mi vemo, da so se ravno v zadnjem času vršila s Češkoslovaško trgovinska pogajanja. Naš delegat gospod Mohorič se je pred dnevi vrnil, iz z njegovega obraza sem takoj čital, da je stanje za nas pri teh pogajanjih bilo obupno in da Čehi z nami prav za prav ne iščejo nikakih dogovorov in pogodb.

Velika realnost češkoslovaške politike je v tem, da tamkaj ne delajo z vidika trenutnega položaja, da tamkaj ne delajo od danes do jutri, ampak da imajo enoten gospodarski program, izdelan na podlagi statistike, na podlagi točnih statističnih podatkov.

Prav tako, kakor Češkoslovaška, sta tudi Rumunska in Madjarska naši silni konkurentinji. Proizvajata iste produkte, kakor mi, in imata iste težnje konkurence, kakor mi.

Torej, gospodje, zgled drugih držav bi nas moral spomniti, da ima tudi naš narod, ki tone, ki se utaplja v davkih, pravico do napredka.

S tega mesta danes ponovno izjavljam, da je bila država, ko je odstopila samoupravam del svojega delokroga, dolžna odstopiti

tudi del svojih denarnih virov. To se ni zgodilo in zaradi tega danes tukaj konstatiram, da plačujemo vse davščine dva- do trikrat. Oblastne doklade plačujemo že v Beograd. Od tega našega davka, ki ga plačujemo v Beogradu, dejansko živi Beograd in Srbija.

Ako pogledamo višino davka in ga primerjamo s številom prebivalstva, vidimo, da pride pri nas 1035 dinarjev davka na osebo, medtem, ko pride v Srbiji samo 407 Din na osebo. To je silna razlika. Pri tem pa niso vračunanj tukaj neposredni davki. V celoti odpade na nas Slovence in Hrvate nepri- merno več davka in to zlasti radi tega, ker je znano, kako hud je pri nas davčni vijak in kako precizno deluje davčni aparat.

Gospodje poslanci! Mislim, da smo si potemtakem vsi popolnoma na jasnem glede tega, da mora biti že enkrat konec tega davko- plačevanja, tega tlačenja, tega izžemanja.

Izjaviti moram, da mi s skrbjo gledamo v bodočnost z ozirom na to, kar se nam je v tem proračunu serviralo. Če pogledamo predloženi proračun, vidimo da bo moralo ljudstvo plačati nad 30.000.000 novih davkov.

Gospodje poslanci! Ugotovilo se je z vaše strani, da so te davščine samo prostovoljne. Dobro! Jaz pa bi rad videl, takega in vas prosim, da ga pripeljete, ki mu boste vi stavili to vprašanje, če namreč on prostovoljno plačuje te davke in ki bo na to vprašanje dvignil roko in vaše vprašanje potrdil. V resnici ste vi s tem dvignili izdatke proračuna in naše ljudstvo bo moralo plačati 30 milijonov.

Najvišji davki pri nas.

Tam kjer so davki večji, je tudi draginja večja. Vsled davkov nastaja draginja in potem trpe vsi: vse ljudstvo trpi pod draginjo.

Resnica je, da so najvišji davki v državi sedaj v naši ljubljanski oblasti. Mi imamo v državi mnogo večje samoupravne edinice, mnogo večje oblasti, ki pa imajo mnogo manjši proračun.

Imamo n. pr. zagrebško oblast, ki je dvakrat tako velika kakor ljubljanska, pa ima mnogo manjši proračun kot naša. Zagrebška oblast šteje 810.000 prebivalcev in ima mnogo manjši proračun, kakor ga imamo mi. Poleg tega pa je zagrebška oblast mnogo bogatejša kakor je ljubljanska. Mi vemo, da je tam mesto Zagreb, ki ima trikratno davčno moč naše Ljubljane. Hrvatje so mnogo bogatejši, kakor Kranjci.

Naš oblastni proračun, ki znaša 70 milijonov, je najvišji v državi. Mi vemo, da bomo najhujše obremenjeni z davki v naši državi.

Vrhu tega pa, gospodje poslanci, pogrešamo, dasi je ta proračun tako velik, vsakega gospodarskega programa.

Nemogoča kontrola.

Presoja tega proračuna je nam kot opoziciji onemogočena. Ne samo, da ni oblastni odbor predložil po zakonu predpisanega obračuna, nam ni dal tudi ne podatkov glede izdatkov.

Čisto gotovo je, da nam ni mogoče naprej zaključiti brez vsakih stvarnih podatkov, ali se je pravilno gospodarilo. Mi si ne moremo ustvariti čiste in jasne slike o tem, ali se postavke, ki so bile v preteklosti postavljene, lahko tudi še v bodoče postavijo kot osnova današnjega proračuna.

Ako torej nimamo računov o preteklosti, ako se nam ne dajejo pojasnila, je jasno, da ne moremo presoditi ali so te postavke upravičene.

Pristranske podpore.

Posebno pa obžalujem tukaj, da smo posebno v odseku morali ugotoviti tudi to, da se pri podelitvah podpor v preteklosti ni postopalo objektivno, kakor bi se moralo, ampak pristransko.

Gospodje poslanci, nekateri odborniki so na taka vprašanja, kako so se podpore delile, trdovratno odklanjali vsako pojasnilo.

Vidite, tukaj v rokah imam zeleno knjižico »Izveštaj o radu zagrebačke oblasti u drugoj godini njegovog rada«. Ta knjiga obsega 93 strani in to poročilo je po zakonu predpisano. To poročilo je zagrebški oblastni odbor razdelil v skupščini in vsak poslanec, naj je bil od večine ali od manjšine, je dobil tako poročilo in je imel pravico oglasiti se glede tega poročila k besedi.

V tej knjigi je tiskano tudi to, o čemer je naš dr. Milavec trdil, da je take reči nemogoče tiskati; trdil je namreč, da je nemogoče, da se natisnejo podpore! On je rekel, da je to pretirana zahteva.

Prosim, v knjigi so poimenično navedeni vsi tisti, ki so dobili pomoč, (bere) n. pr. Dominik Toplak, od tu in tu itd. Vse to je dal oblastni odbor zagrebški natisniti. Ravno tako je povedano, komu so se podelile podpore za gnojilne jame. Tudi tu je naveden vsak posameznik. Prav tako so navedene vse občinske ceste, ki so dobile podporo. Navedena je vsaka podpora, ki je bila dana v socialne svrhe.

Pa ne samo, da je bil izdan tako obširen izveštaj, bil je tudi v javni razpravi in vsak poslanec je imel priliko govoriti in so po temeljiti debati, na kateri je bila udeležena vsa skupščina, se vsedli k zeleni mizi in so ustanavljali postavke. Oni so imeli torej smernice in cilje pri postavitvi novega proračuna; izločili so vse, kar se je izkazalo v preteklosti kot slabo.

Mislim, da bi morali po teh načelih postopati tudi pri nas tako, da pridemo faktično v čisto smer, po kateri bomo lahko večno korakali.

Pokazal sem vam na zagrebškem zgledu, kako je treba delati proračun. Tam nikomur ne odtegujejo podatkov in pojasnil.

Vse gospodarstvo udarjeno!

Gospodje poslanci! Po vsem tem, kar je bilo ugotovljeno, je potrebno, da konstatiramo, da so s tem 70-milijonskim proračunom strahovito udarjene vse panoge našega gospodarstva in vsi sloji našega ljudstva. Prizadeto je naše kmetijstvo, prizadeta je obrt, trgovina je prizadeta; ravno tako industrija in delavstvo v celoti.

Gospodje poslanci! Naše ljudstvo je preplašeno. Posebno pa moram poudarjati tukaj, da je v prvi vrsti in najhujše prizadet naš kmet in vinogradnik. V zagrebški oblasti plača vinogradnik na 1 liter špirta 5 Din davka, pri nas moramo pa plačati 17 in pol dinarja. Vi ste me s svojimi medklici in kričanjem privedli na polje, na katero sicer ne bi prišel in o kateri stvari sicer ne bi govoril.

Davek na špirit.

Z dnem, ko je naša skupščina sklenila tisti strašni davek na špirit, ste uničili vso to industrijo v Sloveniji. S tistim momentom je zaprla edina naša tovarna za špirit v Račjem

Popravek. Gospod Milan Mravlje, urednik »Kmetijskega lista«, Ljubljana, Kolodvorska ul. 7. Po naročilu in pooblastilu g. narodnega poslanca Žebota, Vas moram pozvati glede na članek »Vprašanje dnevnic« v »Kmetiskem listu« števil 45 z dne 7. novembra 1928, stran 2, stolpec prvi, da popravite stavke: »Zabeležil sem si svoječasno, da so z dobro svojo politiko zaslužili hiše mnogi klerikalni poslanci, tako: Žebot itd.«, kakor sledi: »Ni res, da si je z dobro svojo politiko zaslužil hišo poslanec Žebot, nasprotno je res, da je hišo podedovala njegova soproga leta 1920, ko še g. Žebot ni bil narodni poslanec«, in sicer na istem mestu z enakimi črkami. — Z odličnim spoštovanjem: (Podpis nečitljiv.)

pri Mariboru svoje obratovanje. Vsled tega je izgubilo par sto delavcev svoj kruh in je izgubil kmet dobavo na koruzi, krompirju in drugih surovinah, iz katerih se izdeluje špirit. S tem ste udarili panogo kmetijske industrije. Tovarna za špirit je zaprla svoj obrat, ker ne more več plačevati tolikih davkov.

Visoka zbornica! V Češkoslovaški republiki je na stotine in stotine producentov špirta. Mislim, da je Češkoslovaška največja država v Evropi, kar se tiče špirta. Ko sem potoval po Češki, sem imel sam priliko vse to opazovati. V centralnem savezu so organizirane ogromne zadrugne organizacije — če se ne motim, je 256 zadrug, ki proizvajajo špirit. Toda zato ne bo pač nihče prišel do trditve, da je Češka narod pijancev.

Dotični producent, tovarnar špirta v Račjem, o katerem sem preje govoril, mi je povedal sledeče: »Mene stane produkcija enega litra špirta približno sedem dinarjev, to je toliko stanejo sirovine: krompir, koruza in drugo. Zdaj priračunajte k temu državno trošarino, ki znaša 17 in pol dinarja in še oblastno doklado, ki tudi znaša 17 in pol dinarja, skupaj torej 35 Din. Na 7 Din produkcijske vrednosti pride torej 35 Din davkov. Zato je vsak izvoz onemogočen.

Vinogradniki.

Že lansko leto sem si bil na jasnem, da bodo vinogradniki vsled oblastne doklade strahovito udarjeni. Produkcijska cena je za vina ostala enaka, delavske mezde se niso pocenile. galica tudi ne, ampak prišla je oblastvena doklada in cena je vinu padla za polovico, za 50%.

Glede vinske produkcije, ki je važna panoga narodnega gospodarstva, so si v drugih državah belili glave, da so si za vino pridobili odjemalcev. Poglejte v Italijo, pogledajte v Francijo in tudi v Nemčijo je ponekod vinska produkcija tako narasla, da so bili v skrbeh, kam blago plasirati, in bila je prva skrb poljedelskega ministra in celokupne državne vlade, da zagotove vinogradnikom trg za vinske produkte. Pri nas pa imamo ministra za poljedelstvo, kamor spada tudi vinogradništvo, ki pravi, da je vino luksus in da ga je zato treba obdavčiti. Ne smeli bi vi pozabiti, da je slovenski vinogradnik na veliko slabšem stališču kakor dalmatinski. Dalmatinsko vina ima 14% alkohola, naše pa 7%, pa se mora za naše 7% vino ravno toliko plačati doklade, kakor za 14% dalmatinsko vino. To se pravi, da je za 100% več obdavčeno naše vino, to zopet na škodo našega vinogradnika. In končno, gospodje poslanci, če pogledam vso to stvar, ne vidim v njej nobenega sistema. Kajti, gotovo bi bil oblastni odbor tukaj dolžan vinogradnike posvariti in jim po svojih učiteljih reči: mi smo proti produkciji vina, ne sadite trt. To ni nobena neumnost, to je čista resnica. Cena vinu je bila lansko leto 7—10 Din, danes znaša 4—5 Din. Cena je za polovico padla, ker vsak beži pred našim cvičkom. In take ogromne doklade hočete iztirjati iz najsiromašnejših krajev naše dežele: iz Bele Krajine, iz Črnomlja, novomeškega, brežiškega in krškega okraja, od koder že itak beži ljudstvo v Ameriko, odnosno v Kanado, ker mu je samo ta še odprta. Naši vinogradniki že itak prodajajo vino toliko kakor zastonj, s temi dokladami pa tirate šibkega našega producenta direktno v obup. Če bi bilo naše vino kvalitativno vino boljše-dobro, potem bi že nič ne rekli, ampak to je šibko vino in s tem, da ga tako visoko obdavčujete, podpirate samo pančarje. Če dolijete litru dalmatinca liter vode, ima še zmeraj 7 odstotkov. Torej pančarstvo pospešujete, poštene vinogradnike pa ubijate. Nekdaj je bil največji ponos vsakega Dolenjca in Štajerca sklicevati se na svoje vinske gorice. V te so zrlji z radostjo in ponosom, opevali so jih naši

največji pesniki. Pa pogledjte danes, kako se je vse spremenilo...

Povedati pa moram še nekaj. Namreč, da ta proračun, kakor nam ga predlagate, v nobenem pogledu ni realen in da ta proračun absolutno ne odgovarja davčni moči našega siromašnega ljudstva. Sklepati se da iz tega, da ga večina ni zadosti preštudirala, sicer bi ne bila mogla ljudstvu nalagati tako visokih davčnih bremen, ki jih nikakor prenesti ne more, in zato je ta proračun neosnovan.

Pri stranost.

Ugotavljam, da zastopa opozicija v tej skupščini 40 odstotkov ljudstva v ljubljanski oblasti, ki ima ravno tako pravico do podpor, kakor vsi drugi, dobi pa faktično ničesar. Proti takemu bagateliziranju 40% slovenskega prebivalstva v deželi se še enkrat zavarujem, sicer pa sploh ne poznate ljudstva, ampak samo posameznika, kadar delite podpore. Jaz sem pri Vas, gospod poslanec Milavec, že včeraj ugotovil, da imate v tem oziru slabo vest. In to pristransko postopanje od strani oblastnega odbora vidimo celo pri zadrugništvu. Kadar bo meni gospod dr. Milavec dal odgovor na moja vprašanja, potem ga odvezem vsakega sumničenja. Prej pa naj da odgovor, kako je z dotično postavko. Pucelj je dal Zadrugni zvezi v Ljubljani zmeraj ta veliki porcijon. Zadrugna zveza je prejela trikrat toliko podpore, kakor Zveza slovenskih zadrug. Le profesorja Remca, dr. Basaja in dr. Milavca vprašajte. Ravno trikrat toliko je dobila. Vi pa delate drugače, pri vas se vse v strankarsko malho spravlja.

Da je predležeci proračun neosnovan, za to bi lahko prinesel še veliko dokazov. V finančnem odseku smo zahtevali razna pojasnila, nekateri gospodje od oblastnega odbora so nam jih dali, nekateri so odgovor odklanjali. Niso se nam dala pojasnila ne o uspehih leta 1927 in ne za leto 1928. Torej moram priti do tega zaključka, da v tako delovanje oblastnega odbora ne morem imeti drugega, kakor nezaupanje. Ker se nam niso predložili nobeni računi, moram absolutno smatrati, da tak proračun ni zakonit, ni dejanski in ni stvaren. Absolutno pa ni zrel, da je prišel pred skupščino. Zato predlagam, da se proračun kot neosnovan in nepreštudirani vrne finančnemu odseku, da ga na novo preštudira in šele potem zopet predloži skupščini, sicer pa izjavljam, da bo naš klub glasoval proti temu proračunu.

POLITIČNE VESTI

Klerikalna podivjanost.

Klerikale »svobodne« volitve. — Kdor noče voliti SLS, temu groze z lakoto.

Objavljamo sledeče pismo, ki ga je prejel naš pristaš v Št. Vidu nad Ljubljano ob priliki tamošnjih občinskih volitev:

Gospod

Feliks Cirman,
posestnik in mesarski mojster

Št. Vid nad Ljubljano.

Opozarjam Te na to, da si storil s svojim korakom, ko si podpisal listo SKS, veliko napako in bodi prepričan, da Ti šentviška občina tega greha ne bo nikdar odpustila. Kakor mi je znano, si storil ta korak nepremišljeno, ker si verjel in se vdinal ljudem, ki Te poznajo samo še dva dni. Kaj imaš pravzaprav. Najbolje bi bilo, da bi ostal isti kakor si bil. Gotovo se ne spominjaš, kaj Te še čaka v bodočnosti. Sigurno Ti je na tem, da Tvoje podjetje, katerega si začel, procvita, ne pa, da prvi dan izumrje. Ako Ti je na srecu Tvoja obrt, katero si začel, potem

Planetov
se neprestano suče okrog solнца.

Ravnotako mirno mine dan ko se pere perilo, če gospodinja izkoristi 7 prednosti, katere ima

Schicht ^{ovo}
Terpentin-
Milo s svojimi prednostmi

pojdi in voli s SLS, katera je bila do sedaj edina, ki Te je podpirala. Ako pa Ti je vseeno, potem pa pojdi z ljudmi, katerih je danes samo jezik in hinavščina. V Tvojem lastnem interesu je, da glasuješ s SLS ali pa, da se vzdržiš volitev. Tvoja obrt bo procvitala samo potem ljudi SLS, nikakor pa od samostojnežev, katerim si danes nasedel. Po njih delu jih poznaj, pa boš videl s kakimi ljudmi imaš opravila.

Veliko je že ljudi, ki so Te opustili samo radi nepremišljenega koraka in če boš šel s temi ljudmi, bodi prepričan, da boš moral v kratkem zapreti svojo mesnico. Tako si se s tem korakom zameril SLS, da je sigurno, da bo ta stranka izvedla v najkrajšem času najhujši bojkot napram Tebi.

To Ti govorim kot Tvoj zvest prijatelj, ker vse natančno vem, kaj se godi za kulisami. Ali ni sramota, da Te samostojneži zasmehujejo in se norčujejo iz Tebe, ker si šel na led.

Opozarjam Te samo enkrat še in Te najvljudnejše prosim, če Ti je sploh kaj na srecu bodočnost, da prekineš s temi ljudmi vse veze in da glasuješ za tiste, kateri Ti bodo gotovo dali v bodoče tudi zaslužek.

Ako pa ostaneš pri svojem, pa je najbolje, da takoj zapreš svojo mesnico, sramote in obrekovanja ne boš pretrpel, kar bo sigurno prišlo.

To naj bo Tebi kot prijatelju moj prijateljski opomin. Povem Ti samo to, kar sem zvedel, da imajo pristaši SLS namen, Te popolnoma izbojkotirati, kakor hitro bi opazili, da bi glasoval za SKS, ki je izdala slovenski rod.

Pri nedeljskih volitvah se bo strogo pazilo na to, kam bo kdo volil. Ker je KDK napovedala bojkot državi, bodi prepričan, da bodo vladne stranke napovedale še večji bojkot na deželi. Ako greš s temi ljudmi, boš sigurno prizadet.

Pozdravljam Te kot Tvoj prijatelj in Te prosim, da se teh besedi tudi držiš, ker je meni vse znano.

Tvoj prijatelj.

• • •

čedni poslanci.

V administrativnem odboru sedanje kladverne Koroščeve skupščine so se odkrile prav zanimive stvari, ki morajo odpreti oči tudi slepcu. Da se zbirajo zdaj tam po večini samo

še zaradi dnevnic, je bilo takoj vsakemu jasno, ko so hoteli z odvzetjem dnevnic KDK prisiliti na kolena. Ali da imajo nekateri poslanci sedanje Koroščeve večine tako velik apetit na žepe ubogih davkoplačevalcev, pa le nismo mogli verjeti. Zdaj se je odkrilo tudi to. Svoječasno je bila izvoljena anketa (preiskovalni odbor) za pregledanje dolgoletnih pogodb pri izkoriščanju gozdov v Bosni. Ti poslanci so predložili račune za svoja potovanja in ti računi znašajo — 800.000 Din, dasi se jih poslanci KDK niso udeleževali. Zanimivo je to, da so nekateri člani te ankete, ki so kot nar. poslanci vladine večine že tako prejeli na dan po 300 dinarjev, zaračunali še posebej po 1000 dinarjev na dan, pa čeprav so bili v Bosni samo na letovišču. Ali ne uvidi vsak pameten in razsoden človek, da je treba Koroščevo skupščino razpustiti, tudi če bi ne bila dala morilcev iz svoje srede. Že zaradi ubogih žepov davkoplačevalcev je treba pognati te ljudi!

Klerikalci teptajo ljudsko voljo.

V sredo, dne 14. t. m. je oblastni odbor v Ljubljani predložil predlog za združitev občin Hotič in Konj z Litijo. Celokupno prebivalstvo obeh občin se je proti temu najodločneje uprlo in oba občinska odbora sta soglasno sklenila, da se nočeta združiti z Litijo.

V ljubljanski oblastni skupščini je obširno govoril tov. J. Bukovec proti predlogu oblastnega predloga in podprl svojo utemeljitev z 800 podpisi iz prizadetih dveh občin. Toda kljub vsemu temu je klerikalna oblastna skupščina predlog sprejela. Nikjer na svetu ni tako očitnega teptanja ljudske volje, nikjer na svetu takega omalovaževanja ljudskih potreb, kakor ga kažejo klerikalci, pa najsi bodo v oblastnih skupščinah ali v parlamentu.

Gorenjcem!

Ljubljanski oblastni odbor je predložil oblastni skupščini v potrditev proračun za l. 1928/29, ki ne bo prizadel le enega stanu, marveč ogroža obstoj vseh kmetov, obrtnikov in delavcev. Proti takemu načinu obdavčenja že itak preobremenjenega slovenskega ljudstva se mora dvigniti vse podeželje. Obenem je potrebno, da se ljudstvo podrobno pouči o katastrofi, katero mu pripravlja ljubljanski oblastni odbor. Narod mora izvedeti odkod in na kak način se to vrši.

Kmečke, obrtne kakor tudi delavske organizacije na Gorenjskem so se dogovorile, da skličejo v ta namen veliko zborovanje, na katerem bodo odločno protestirale proti krivični obremenitvi delovnega ljudstva na deželi. To zborovanje se bo vršilo dne 25. t. m. ob 3. uri popoldne v veliki dvorani Zdraviliškega doma na Bledu. Govorilo bo več kmečkih, obrtnih in delavskih zastopnikov, navzoči bodo tudi državni in oblastni poslanci. Dolžnost veže vsakega Gorenjčadavkoplačevalca, da se udeleži tega zborovanja in tako odločno in javno izjavi, da Gorenjci ne zmorejo več take obremenitve. — Sklicatelj Ivan Ažman in Josip Ambrožič.

Kako sodijo avstrijski katoličani o naših klerikalcih.

List »Sonntagsbote«, glasilo katoliške kmetske zveze za Štajersko v Gradcu, piše v svoji zadnji številki 46 o naših razmerah in o naših klerikalcih takole: »Srbi v Beogradu hočejo sami vladati nad vsemi. Slovenci (to je klerikalna večina) so se že podali. Ne tako Hrvati, ki so prekinili vse zveze z Beogradom. Razumljivo je, da to notranje nasprotje in to dnevno vojskovanje silno škoduje go-

spodarstvu.« — Slovenci so se toraj že podali, pravijo Avstrijci. To ni točno. Točno pa je, da so naši slovenski klerikalci prodali, ker imajo danes še večino mandatov Slovenije v svojih krempljih, koristi Slovencev cincariji v Beogradu za skledo lečo. Slovenski kmetje in delavci morajo to pri prihodnjih volitvah popraviti!

Nova korupcijska afera.

V banaških časopisih se je pred nekaj tedni spravilo v svet novo korupcijsko zadevo pri nabavi motorjev za aeroplane. Srbijane Dinić se je naselil v Novem Sadu in postal vojni liferant za letalstvo. Pri eni sami dobavi aeroplanskih motorjev je zaslužil ta gospod baje skoro blizu en milijon dinarjev. Proti njemu je bila vložena ovadba in preiskovalni sodnik je prišel na sled celi organizirani družbi, ki je uganjala korupcijo z državnimi dobavami. In glej čudo! Kar naenkrat je vlada dosedanjega preiskovalnega sodnika odstavila, ker je bil prečan ter postavila na njegovo mesto srbijanca. Vse to se dogaja pod vlado »katoliške SLS«.

Radikali med seboj.

Radikalov naš list nikoli posebno ni hvalil, niti tedaj ne, ko smo bili primorani začasno z njimi sodelovati. Vendar resnici na ljubo lahko izjavimo, da ima tudi v radikalni stranki še nekaj mož, ki bi morda radi kaj boljšega nego kar se danes dela in počenja. Pa so ali brez korajže in močne volje, ali pa brez moči in ugleda v klubu in stranki. To pa kar je Vukičević lani nabral in prignal v skupščino, to je pa že pod vsako kritiko. Največ bi jih spadalo v mariborsko kaznilnico. Račić, Tome Popović in Luneti to dokazujejo. Pa tudi drugi. 14. novembra je bila seja v radikalnem klubu. Udeležba komaj 20, kar jasno priča o razpoloženju. In tu so se stebri, na katerih počiva Korošcev režim, krvavo zgrabili med seboj. Posebno so se zmerjali poslanci dr. Šušić, Vukičević in Radoslav Brušlja ter Obradović. Brušlja je celo revolver vlekel iz žepa, pa so streljanje med seboj radikali preprečili. V skupščini na Radića ga »niso mogli«, v klubu pa se jim je to »posrečilo«. Resnično z lepimi fanti vlada g. Korošec našo veselo državo! In v čedno družčino je spravil ž blejskim paktom pobožne fante in SLS!

Kdor hoče imeti dobro pitane prašiče,

mora uporabljati »Težakovo olje za živino«.

Naroča se:

M. TEZAK, Zagreb, Gunduličeva 13

Protestni shod gostilničarjev mariborske oblasti v Mariboru. Dne 7. t. m. je sklicala Zveza gostilničarjev mariborske oblasti skupno z mestno in okoliško zadrugo v Gambrinovi dvorani shod proti novim oblastnim davščinam, preobremenitvam od strani občin in proti ukinitvi finančnega ravnateljstva. Shodu je predsedoval načelnik Zveze g. Andrej Oset, ki je razložil nova bremena, ki se nalagajo gostilničarstvu od strani oblastne skupščine in nekaterih občin. G. Rosner iz Braslovč protestira proti novi konkurenci od strani Konsumnih društev. G. Cajko iz Slovenjgradca je povdarjal, da je le v trdni organizaciji prilika, da nas upoštevajo sedanje stranke, ki imajo oblastno skupščino v rokah. G. Lipovšek pravi, da je vsaka gospodarska panoga v zvezi s politiko in da je zato gostilničarski stan zapostavljen, ker so pri nas na vladi stranke, ki ne kažejo razumevanja za moderno gostilničarstvo.

Zoper šund!

Klerikalni študentje priobčujejo v »Slovincu« poziv na borbo zoper šund-literaturo, ki baje preplavlja zadnje čase Slovenijo. Nam je o priliki naročnik sporočil, da je dobil takšen »roman« celo kot prilogo »Slovenca«, ki ga je kupil v trafiki. Čuli smo, da je bilo to podtaknjeno! Mislimo pa, da so klerikalni študentje na dobrem potu s svojo borbo in vsak pošten Slovenec jih mora podpirati. Šund-literatura je strup, nevaren in škodljiv za mlade duše, kakor cijankali za življenje. Zato to akcijo klerikalnih študentov toplo pozdravljamo in jo bomo po svojih močeh podpirali. Samo mislimo, da bi morali klerikalni študentje razširiti svojo akcijo tudi na slabe liste. Na lažnjive in obrekljive časopise. Ti fantje gotovo tudi berejo »Domoljuba« in »Slov. Gospodarja«. In tam so morali mnogo brati o SKS in o našem listu ter poedinih naših javnih delavcih. Ali se zoper tak »šund« nič ne nameravajo boriti? Če ne, potem bo njihovo prizadevanje samo polovičarsko!

Samouprave in komisarji.

V Beogradu je odgovarjal g. Korošec kot notranji minister na interpelacijo poslance Petejana zaradi odlaganja občinskih volitev v Mežici na Koroškem. Tam namreč imajo delavci občino v svojih rokah in naravno, da so ta položaj, da je lastnik svinčenega rudnika v Mežici bogata angleška družba, ki črpa bogate zaklade iz naše zemlje s pomočjo krvavih žuljev našega delavstva, tudi na korist občine izkoristili. Z dokladami, ki jih je morala plačevati bogata angleška družba, so marsikaj dobrega storili in zgradili. Zato je bila angleškim kapitalistom ta delavska občina velik trn v peti. Ruvali so in ruvali po Beogradu in dosegli, da je vlada razpustila občinski odbor v Mežici in postavila komisarja. Ta že nad dve leti komisari po občini in stane težke tisočake. Ali to ni glavno. Glavno je to, da se tepta samoupravna pravica ljudstva. In da se tepta ta avtonomija naroda od tiste stranke, ki že sedem let goljufa slovensko javnost s svojim avtonomnim programom. Po odgovoru notranjega ministra g. Korošca pa smo izvedeli, da ta komisar še naprej ostane. G. Korošec je sicer — tako je odgovoril — v principu za avtonomijo občin in proti komisarjatom — ali v Mežici mora tako biti. In zopet se skriva za državō. Tam namreč imajo delavci tako večino, da klerikalci kar frčijo. Zato je Korošec v tem slučaju zoper lastne principe in za komisarja in za državo. Če bi bilo pa le količkaj upanja na klerikalnega župana, bi bil pa za principe samouprave in volitve. Torej vse »prema potrebi«. Za solnce solničnik, za dež dežnik, pa vse iz enega kosa in blaga. Izgovarjal se je tudi, da niso bili računi v redu. To ni lepo orožje! Zoper neredne račune so zakoni in kdor se pregreši, le pod paragrafe z njim! Samo pavšalno sumničiti, pa' lepo mirno držati komisarja in gaziti občinsko avtonomijo, pa ni baš možato, niti spodobno za stranko, ki često drugače agitira, nego potem dela, kadar je pri moči in oblasti.

Občinske volitve v ljubljanski okolici.

Izid nedeljskih občinskih volitev v ljubljanski okolici je pokazal, da se klerikalna sramota v Sloveniji ruši in da kmetski pokret in kmetska stranka krepko napreduje. V vsaki občini smo napredovali, a klerikalci v vsaki nazadovali in tega dejstva nihče utajiti ne more. Naj govore številke:

Pedgorica: SKS 6 odbornikov, SLS 3.
Medvede: SKS in SDS 12 odbornikov, SKS 5 odbornikov, SLS 7.

V Zgornji Šiški je dobila SKS 89 glasov (4 mandati), Gospodarska lista g. Ivana Za-

koтника (SDS) 223 (11), SLS 114 (5), Splošna delavska lista 114 (5). Od 735 volilnih upravičencev jih je volilo 540.

V Devici Mariji v Polju je izid naslednji: SKS in Šusterčijanci 286 glasov (9 odbornikov), Kršč.-socialna lista 56 (2), Lista združenih delavcev in kmetov 116 (3), Delavska zveza (SLS) 120 (4), Socijalistična lista 92 (3), SDS 131 (4).

Št. Vid nad Ljubljano: SDS 79 glasov (3 mandati), SKS 73 (3), Lista javnih nameščenecv (napredni) 81 (4); Delavska lista 156, Obrtna (SLS) 66, Kmetiska (SLS) 132 (skupno zadnje tri liste 15 mandatov).

V Grosupljem je dobila lista SKS 70 glasov (3 mandate), klerikalna Kmečka zveza 28 (1), lista malih obrtnikov (SDS) 43 (2) in Adamičeva (SLS) 200 (11). Volilnih upravičencev je 480, volilo pa je 341.

Moste: SKS lista je bila razveljavljena, SDS 282 glasov (13), SLS 436 glasov in 20 odbornikov. Klerikalci so nazadovali skoro za 100 glasov.

D O P I S I

Št. Jurij ob Ščavnici. — Kmetu Alojziju Korošcu ob slovesu. S tugo v srcu, z globoko žalostjo zapisujem besede, ki naznanjajo večno izgubo Alojzija Korošca. Človek mora prenesti težke občutke, ko se mora ločiti od nje, ki je bil tako miren, samozavesten, ponos prleškega kmeta... Zaman vzklikamo: vstani, bižikov Lujz, kakor so ga kličali po domače, vstani, dober oče kmetskega žulja... vstani... glej, tovariši klonemo pod reakcijo. Vse zaman. Večno je izginil tvoj mili, a vendar tako ponosni obraz; spominjam se ga... in dragi Lujz — pokleknil bi pred tabo, poljubil bi tvoj žulj, ki si ga cenil nad vse. Prvi si bil z Jakobom Nemcem, ko je zaplapolala zelena zastava nad tiho prleško gorico, bil si ljubljenec našega kmeta, bodril si ga s tiho, a vendar odločno besedo, bil si mu vzgled, ki je izginil v večnost. Da — moram si ponoviti — umrl si dragi, ni te več... onega ponosnega kmetskega boreca, ni te več, da bi se naslonili nate. Ko vidim — da je prazno — grozna praznota — da manjkaš ti, bižikov Lujz... šele takrat spoznam, da ni več onega znanega obraza, da... onega kmeta, ki je steber kulturi in narodu. Pero se mi trese, ko ti pišem zadnje slovo, ki je prezgodaj prišlo. Bil si še mlad, poln moči in dela. Tvoja misel je bila globoka in močna... »moramo zmagati« — v nas je moč, vzknila iz prleške grude, ki ti je bila svetinja. Kruta si usoda. Posegaš po najdražjem. Podrla si najmočnejši steber kmetskih vrst. Tvoje telo je klonilo... in mi trpimo... tvoji kmetje... prenašamo bol težkega udarca. Dragi Lujz! Še enkrat poljubljaj tvoj žulj, ki nas krepi... in ob tvojem spominu bomo visoko dvignili tvojo idejo — in naš prapor bo zaplapolal nad tvojo zadnjo hišico in mirno prleško gorico.

Le spavaj mirno, dragi, v jami — tvoj duh pa še živi, pokoj naj bo ti gor v nirvani, želi ti to — tvoj brat trpin...

I. N.

Št. Jurij ob Ščavnici. Odbor za postavitev spomenika padlim vojakom naše župnije se najsrčneje zahvaljuje vsem onim, ki so mu doposlali prispevke, da uresniči svoj cilj. Pregrešamo še žal mnogo onih, od katerih smo pričakovali odziva. Pomnite: Kdor hitro da, dvakrat da! Zbirajte ob vseh prilikah za spomenik. Zenini in neveste! Najlepši spomin na vajino poroko bo, ako na vajino željo zberejo svatje kak prispevek. Pomnite se na gostiji onih, ki so Vas radi imeli, pa so morali ostati na bojnih poljanah... Z malim darom se oddolžite spominu teh, darujte kolikor kdo zamore. Naj ne bo naša župnija med onimi, ki bi pozabili kar zahteva hvaležnost do padlih borcev. Vsi složno na delo, vse v čast spominu naših padlih junakov. — Pripravljajni odbor.

Prevalje. Dne 11. novembra t. l. se je vršil tukaj javen shod KDK. Udeležba je bila sijajna, okrog 400 ljudi, in to od različnih

TEDENSKI KOLEDAR.

25. nov., nedelja: Katarina.
26. nov., ponedeljek: Konrad.
27. nov., torek: Vigilij.
28. nov., sreda: Sosten.
29. nov., četrtek: Saturnin.
30. nov., petek: Andrej.
1. dec., sobota: Eligij.

SEJMI.

25. novembra: Škofja Loka, Domžale, Stična, Krško, Kaniža, Ptuj, Dobje, Vildon, Lemberg, Dolnja Lendava.
26. novembra: Šent Rupert.
28. novembra: Prosenjakovci.
30. novembra: Goče, Kočevje, Železniki, Tržič, Turjak, Vače, Sv. Andraž pri Ptuj, Rogatec, Celje.

VALUTE.

Dati moramo za:

	Din
1 nem. marko	13-55
1 švicar. frank	10-94
1 avstr. šiling	7-99
1 angl. funt	275-75
1 amer. dolar	56-82
1 franc. frank	2-23
1 čsl. krono	1-68
1 ital. liro	2-98

Naročajte
**KMETIJSKI
KOLEDAR**
za leto
1929

„Veselite se z menoj“

pravi mlada gospa Mica. „Zmeraj bom vesela in dobre volje, ker mi ne prefi nikaka težka muka, odkar RADION pere sam.“

Varuje perilo!

strank. Na shod je prišlo tudi okrog 100 socialistov in komunistov, tako da smo sprvega izgubili predsednika. Za komunističnega predsednika so glasovali tudi vsi klerikalci in radikali, tako da so bili v večini, ali drugače je bilo, ko je začelo vedno več pristašev prihajati v dvorano, tako da so se nas klerikalni komunisti zbal in shod se je vršil nemoteno po načrtu. Prvi je dobil besedo g. poslanec Pucelj, kateri je v 1½ uri trajajočem govoru orisal dogodke 20. junija in njegove posledice. S svojim govorom je g. Pucelj poslušalce naravnost očaral in še danes se govori po Mežiški dolini, da takšnega govornika še niso poslušali. Za njim sta govorila gg. dr. Pivko in dr. Kukovec, katerega so ljudje tudi prav pazljivo poslušali. Na zadnje se je oglašil k besedi znani mežiški politik in oblastni poslanec g. Möderndorfer, ki je povedal, da simpatizira z KDK. Na koncu shoda so komunisti prečitali neko resolucijo in zahtevali tudi od nas, da isto sprejmemo. V isti resoluciji je pa bil itak naš program, zato je g. Pucelj rekel, da 70% sprejmemo, ostalo morajo pa predelati. Na to so komunisti pristali in

tako je takorekoč naša resolucija, predložena od komunistov, sprejeta nam v prid. Čudno se nam zdi postopanje tukajšnjih socialistov in komunistov. Sedaj saj vemo, kako so tesno zvezani s klerikalci in radikali, toda pošteni delavci že slutijo, kam jih njih voditelji vodijo, ter bodo z istimi kmalu pošteno obračunali. Tudi klerikalni oblastni poslanec Kugovnik se je skrival zadaj za vrati. Ali ima tak strah pred Puceljem? Drugič pa Prevaljčani pač ne bodo več volili takega bojazljivca, ampak takega, ki se upa javno nastopiti, in se upa tudi svojemu političnemu nasprotniku oči v oči pogledati in tak je naš voditelj g. Pucelj. Bog ga živi in kmalu zopet na svidenje!

Laško. Tukajšnja podružnica »Kmetijske družbe« je zborovala letos v farovski dvorani. Menimo, da to ni bilo na mestu, ker tudi tukajšnji klerikalci vedno povdarjajo, da je »Kmetijska družba« strogo izvenstrankarska organizacija ter da naj se ravno kmet najbolj varuje strankarskih razprtij v tej njeni gospodarski ustanovi. Imamo utis, da je laška podružnica »Kmetijske družbe« ustanovljena

samo za člane SLS, katerim lahko samo stranka podeljuje koristi organizacije po za-
slugi za stranko, ne pa za strokovno delo.
Gospodje, pazite, da vam ne bo enkrat žal
vaše zagrizenosti, ki je ravno pri organizaciji,
kakršna je omenjena, najmanj na mestu! —
Gorjanec.

Iz Železnikov. Dne 17. novembra smo
pokopali Luko Markelja, moža, ki je 20 let
deloval pri kmetijskem združenstvu in bil
zvest pristaš SKS. Pogreba se je udeležilo
mного prijateljev in znancev iz selške doline.
Na grobu se je od njega poslovil v imenu pri-
jateljev in znancev bivši poverjenik za kme-
tjstvo Frane Demšar, ki je povdarjal njegovo
delovanje pri združenstvu in njegove zasluge
za gospodarski napredek v selški dolini.

Radovljica. »Prisega o polnoči«. Prete-
čeno nedeljo je sokolsko gledališče doživelo
dan, na katerega je lahko ponosno ne samo
Sokol in igralci, marveč vsa Gorenjska. Pred-
stavljal se je prvokrat igrokaz »Prisega o pol-
noči«. Občinstvo se je temu vabilu odzvalo v
takem številu, da je zgledala dvorana kakor
iz celega, tako je bila nabasana. Kar pa je
dalo predstavi še posebni sijaj, je bila nav-
zočnost pisateljice Manice Komanove, katera
je ob pozdravu voditelja gledališča g. Špicer-
ja doživela buren aplavz. Kmečko ljudstvo,
katero je bilo v tako velikem številu navzoče,
je dalo vidno zahvalo, ker je prejelo prvokrat
novo kmečko predstavo, katera bode povsod
zanimala vse podeželske odre. Kakor bron so
odmevale besede Manice Komanove, ko se je
vidno ganjena zahvaljevala občinstvu za pri-
rejene ovacije, rekoč: »Kot slovenska kmečka
hči me veže le dolžnost, da sem zapisala ta
igrokaz mojemu slovenskemu narodu.« Po-
noven val navdušenja je pretresel dvorano. Za
to lepo kmečko delo je prejela Manca krasne
vence, kot mali dar zahvale kmečkega na-
roda. Navzoča je bila tudi ga. Tavčarjeva, naš
priljubljeni igralec Danilo in drugi. Mi Go-
renjci iskreno čestitamo posebno Mancici s
prošnjo, da bi ta naša kmečka Manca spleta
še veliko podobnih del svojemu narodu. Dasi
je vladalo povsem praznično razpoloženje ka-
kor v mravljišču premikajočega občinstva
pred predstavo, ni vendar manjkalo, kar ni
nobeden pričakoval, da se bode naša že po-
znana strankarska zavist, fanatika, katera je
te vrste le samo v tej državi v Radovljici mo-
goča. Dogodilo se je, da je kaplan v šoli pri-

jel fantiča, ki igra vlogo Albinčka, da je ta
igra pregrešna in da on kot šolar ne bi smel
pri njej sodelovati. In če bi to imelo pri fantu
uspeh, bi bila morala predstava, ki je ponos
kmečkega življenja, v nedeljo izostati. Vedite
pa, gospod kaplan, da bode kmečko ljudstvo
tako postopanje, pa naj prihaja po kakršnem-
koli naročilu, z ogorčenjem zavrnilo. Vedite,
da si bomo to dobro zapomnili in bi vam dru-
gič zelo priporočali, da nam vi daste dober
zgled, mogoče vas bomo posnemali. — I. A.

Podutik. V naši vasi se je vršilo prete-
kli četrtak zvečer zanimivo kmečko zborova-
naje. Klerikalci so se ga tako prestrašili, da
so mobilizirali celo šentviško faro in sklenili
shod razbiti. Iz ljutih tigrov pa so postali le
pohlevne ovčice, ki so si izbrale za svojega
voditelja pastirja nekega Magistra. S pisanim
govorom, ki ga mu je setavil g. dekan, in glas-
no besedo je hotel prizadeti smrtni udarec na-
sprotnikom. Toda blamaža je bila tako velika,
da so se še drugi pripravljene govorniki upla-
šili. Malo je zastokal Erjavec, a ko je videl, da
ni z njegovo modrostjo nič, k večjemu veseli
obrazi in škodoželjni smeh, je dal znamenje
in armada je napravila hitro svoj polnočni
umik pred popolnim polomom. In SLS je zgi-
nila v noč kakor kafra. Št. viški kmetje so se
pa zadovoljno smejali.

Predgrad ob Kolpi. Na Martinovo nede-
ljo, dne 11. novembra 1928 se je poročil pri
nas g. Štefan Fugina, agilex predsednik tu-
kajšnjega društva fantov in deklet, z gospo-
dično Angelico Majerletovo, hčerko tukajšnje-
ga splošno znanega gostilničarja Jurija Ma-
jerle-ta. Simpatičnemu naprednemu paru
iskreno čestitamo ter želimo obilo sreče na
skupni življenjski poti.

IZ STRANKE

Pretekli teden so se vršili shodi in sestan-
ki SKS: V Jurkloštru, Št. Lenartu, Podutiku,
Zg. Šiški in Št. Vidu.

Ljubljana. Vse člane krajevne organiza-
cije SKS se obvešča, da se vrši v petek, 23.
t. m. ob 20. uri diskuzijski večer v društvenem
lokalu, na katerem predava tov. prof. dr. Ve-
ber o temi: »Državljanstvo in socialna vzgoja
človeka.« Vabimo tovariše na polnoštevilno
udeležbo.

ščinkavčka svoj gri, gri..., tam zopet trkati
žolno na smreko in zopet tam na oni košati
bukvi, kukavico..., povsod samo življenje
in veselje.

Učitelj se je ozrl tja proti Dolini, ki je
bila še zavita v lahkem koprenastem pajčo-
lanu. Po deželni cesti ni bilo danes čuti obi-
čajnega ropota vozov; vse je bilo pokojno.
Gospodov dan...! Tam v ozadju sniya naš
Snežnik, uklenjen v težke sponne robstva,
nem v svoji boli, ker je oskrunjen po tujcih,
a še vedno naš stari znanec in prijatelj. Prvi
solnčni žarki ga poljubljajo ter mu prinašajo
naše vzdihne in tužne pozdrave. In pod Snež-
nikom, na desno in levo sam črn gozd, nek-
daj bivališče ponosne jelenjadi in kralja
gozdov, medveda, danes oskrunjen po zemlje-
lačnih tujcih, hira... Daleč, daleč preko
Soče sem se je zajedel tujec, ki ni obsodil
na smrt samo gozd, pač pa tudi naše ljudstvo.

Po malem se prikradejo solnčni žarki
tudi na Vrh. Sprva bojazljivo, kakor da ho-
čejo pobožati nebogljenoto dete, kmalu pa se
usujejo po zeleni odeji, ki je še neoskrunjena
in se bohotna razprostira, posejana z gors-
skimi cveticami, na kojih se iskrijo tisoči
biserov. Na bližnjo bukev prileti kukavica,
se spreleti od veje do veje in glasen »kuku«
se prešerno razlega naokoli...

Učitelj se je zamaknil v to divno sliko
narave, pozabil je skoraj, da je na preži;

MLADINSKI VESTNIK

Ljubljana. V petek 16. t. m. je imelo dru-
štvo »Mlada generacija« predavanje »O Italiji
in Rapallu«. Predaval je tov. Šimnovec.

Videm - Dobropolje. Društvo kmetijskih
fantov in deklet je imelo v nedeljo 18. t. m.
dobro obiskan setanek, na katerem je poro-
čal in podal smernice društvenega delovanja
tov. tajnik Šimnovec iz Ljubljane. Sklenilo se
je prirediti na Štefanovo društveno prireditev,
dalje se je napravil program za dramatični
odsek, knjižnico in bodoča društvena preda-
vanja.

Golo. Pri nas smo imeli v nedeljo 18. t. m.
jako lepo obiskano predavanje, ki se je vršilo
v dvorani gasilskega doma. Predaval je tov.
prof. dr. Veber o temi: »Kmet in delavec.«
Udeležbe je bilo preko 100 poslušalcev.

O sreči more govoriti vsaka gospodinja,
kateri se nudi prilika, da pere svoje perilo z
RADION-om. Perilo se namreč namoči čez
noč v vodi; drugi dan se za časa kuhanja ko-
sila v pol ure opere v kuhajočem Radionu in
bo belo kot sneg.

NOVICE

Naselil se je v Ljubljano med. univ.
dr. Janko Hafner, specialist za ušesa, nos in
grlo. Ordinira od 18. t. m. naprej v hiši šte-
vilka 7 na Miklošičevi cesti dnevno med 10.
in 12. ter 15. in 17. uro. Telefon št. 3012.

Nova lekarna. 15. t. m. je odprla mag. ph.
Emilija Fonova novo javno lekarno v Kosta-
njevici.

Zveza agrarnih interesentov v Sloveniji.
Zborovanje agrarnih interesentov, ki se je vr-
šilo preteklo nedeljo v Ljubljani, je pokazalo
kako nujna je bila potreba po ustanovitvi
močne in enotne organizacije vseh agrarnih
interesentov v Sloveniji. Zastopano je bilo 30
agrarnih odborov. Po vsestranski stvarni de-
bati se je sklenilo osnovati zvezo agrarnih in-
teresentov, in je bila sprejeta resolucija, ki jo
bomo objavili prihodnjič. V pripravljani od-
bor so bili izvoljeni: Janez Stražišar, predsed-
nik; Al. Prepeluh, podpredsednik in dr. Janže
Novak, tajnik.

PODLISTEK

Alfonz Komel:

Spomini.

V tem se je pričelo nekoliko svetlikati.
Učitelj in Ive korakata skupaj še dobrih par
streljav, ko Ive z roko označi učitelju smer,
kam naj hodi; sam pa previdno odide dalje.

Učitelj krene v označeno smer, poišče
hitro ob debeli bukvi pripravno čakališče,
odloži nahrbtnik, vzame iz torbe naboje ter
nabije trocevko in sede na panj. Prostor se
mu je zdel kakor nalašč za čakanje. Bil je
nekoliko vzvišen, tik za njegovim hrptom je
bilo gosto, neproderno grmovje, ki je tvorilo
živo mejo med Klimpovim in Frančevim la-
zom. Na levi je bil gozd, na desni in v ospredju
so bili še drugi lazi, koje je zastiralo leščevje.
Tam nekje čakata oče Hostar in Ive, še dalje
tja naprej je segal pogled, a slika je bila še
zelo motna...

In naposled se dvigne zastor: nočni
pajčolan izgine na mah; slika, prej še tako
motna in nejasna, se pojavi pred očmi v drugi
obliki. Jutro! Gozd, ki je bil dosedaj nem,
oživi. Najprej po malem, a kmalu glasneje,
se pričnejo oglašati pernatih prebivalci gozda,
ki v veselih melodijah oznanjajo veselje nad
stvarstvom. Prej še tako mrtev, je sedaj gozd
poln življenja. Tu slišiš na visoki jelki drobiti

še hladna puškina cev ga opomni, da ima
paziti na srnjaka. Koliko dnevov sta mu že
žrtvovala oba, on in njegov prijatelj Hostar,
a vedno jima je prekrizal račune. Mnogokrat
jima je prišel na strel, a se je gotovo kaj
pripetilo, da je odnesel zdravo kožo, če ne
drugo, je pa odrekel naboj. Opažali so ga
redno in pred par dnevi je prišel očetu Juretu
na pet korakov, ko ni imel puške. Delavec
se pa sploh ni bal, pred njimi ni bežal nikdar.
Že lansko leto sta ga neumorno zasledovala,
ne toliko iz pohlepa do streljanja, pač pa
veliko bolj iz jeze, ker je bil velik pretepač.
V svoji bližini ni trpel tekmeča, neusmiljeno
je preganjal vse mlajše »dečke« in tudi na-
pram »damam« se ni obnašal nič kavalirsko.
Iz teh razlogov je bil ta srnjak obsojen na
smrt. Lani je bil baje v zvezi s samim hudob-
cem, zato pa upajo naši lovci, da jim bode
letos Dijana bolj naklonjena. Danes se ima
izvršiti obsodba, tako vsaj pravi oče Jure,
ki je imel sinoči dobre sanje... Zato pa
pozor! Mirno obrača učitelj oči na desno proti
gozdu in na levo med presledke v leščevju.
Nič se ne gane, vse je tiho, samo ptički dro-
bijo nežne melodije. Tudi kukavica je od-
letela; sedaj jo je slišati na oni strani Veli-
kega vrha, drugo zopet nad Malim vrhom in
tej sekundira. Daleč tam v dolini je zalajal
pes, slično kakor bi gonil, a tudi to je
kmalu utihnilo.

(Dalje prihodnjič.)

Kako posluje državni svet? Državni svet je najvišje upravno sodišče v naši državi ter je sestavljen iz 24 državnih svetnikov. Prečanov, ki predstavljajo 8 milijonov prebivalcev, je v državnem svetu samo 9 članov, a iz Srbije, ki predstavlja samo 4 milijone prebivalcev, je v državnem svetu vseh ostalih 15 članov državnega sveta. Celotno Hrvatsko in Slavonijo zastopa samo en državni svetnik. Vsled take krivične zasedbe v državnem svetu po pokrajinah so nastale tudi take posledice, da je danes v državnem svetu nič manj kakor 16.733 nerešenih aktov.

Strašna smrt železničarja. V nedeljo popoldne je 43-letni strojni kurjač Jakob Fistrič v mariborski kurilnici pripravljaval luč pri lokomotivi. Z nasprotne strani se je pri premikanju bližala druga lokomotiva. Ker ni strojevodja omenjene lokomotive videl Fistriča, je nesrečno prišel med odbijača obeh lokomotiv, ki sta ga stisnili s toliko silo, da je revež takoj obležal mrtev na licu mesta.

Brezvestna mati. Mrtvo novorojeno deklico so preteklo soboto našli v Ljubljani pri večški tovarni. Deklico je vrgla brezvestna mati v vodo, ki je seveda takoj umrlo.

Tihotapec s strelivom. Pred dnevi so finančni stražniki iz Kranja ustavili na cesti med Snakovim in Seničnem pri Tržiču nekega biciklista, pri katerem so našli večjo množino streliva za revolverje. Moža so prepeljali v Ljubljano, in tu ga je glavna carinarnica obsodila na večjo denarno kazen. Vse strelivo se mu seveda zaplenilo.

Davčni uradnik poneveril denar. Mladi davčni uradnik v Osijeku Josip Radek je zelo potratno in razkošno živel. To je zbudilo sum pri višjih oblasteh, ki so nenadno izvršile revizijo (pregled) njegovega poslovanja v davčnem uradu. Izid revizije je bil tak, da je manjkalo v davčni blagajni 150.000 dinarjev.

Bogata beračica. V Karlovcu se je obrnila neka beračica na dobrodelno društvo za pomoč, da bi mogla pokopati svojega umrlega moža. Po pogrebu je pisala svoji hčeri, ki se je nahajala v neki sosedni vasi, da naj pride po njo. Hčerka je prišla in našla svojo mater v stanovanju mrtvo, a pri njej nič manj nego 60.000 dinarjev.

Podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva« v Ljubljani, priredi letošnji občni zbor že 24. novembra t. l. in sicer ob 8. uri zvečer v dvorani gostilne pri »Mraku«, Rimska cesta z običajnim dnevnim redom. Članstvo se vabi, da se občnega zbora polnoštevilno udeleži.

Beg kazencev iz ječe. Iz kaznilnice v Graudencu na Poljskem je zbežalo po 18 metrov dolgim podzemeljskem rovu 16 kazencev. Kaznenci so v več mesecih z rokami skopali rov, ki je vodil iz vodnjaka na dvorišču kaznilnice v vrt sosednjega zemljišča. Begunci so od tam preplezali zid ter zbežali v dveh skupinah. Kmalu nato so izvršili dva roparska napada, pri katerem so si kaznenci nabavili denar in obleko. Policija, ki jih je takoj začela zasledovati, je tri ujela, ostali pa so še na begu.

Sovjeti grade v Moskvi podzemno železnico. Do sedaj so imeli podzemne železnice v Evropi mesta Pariz, London, Berlin in Budimpešta. Te dni so pa pričeli graditi dvotirno podzemsko železnico tudi v Moskvi. Stroški bodo znašali okrog 55 milijonov rubljev.

Ženska banka. V Amsterdamu na Nizozemskem so sklenile žene, da ne bodo več vlagale denarja v banko, v kateri niso uradniki same ženske. Da bi ta sklep izkoristila, je največja amsterdamska banka takoj ustanovila podružnico, v kateri je nastavila same ženske moči kot uradnice od sluge do direktorja. Banka misli, da bo dobro uspevala.

Kratka poroka. V vasi Bošnjaci v Banatu se je poročil kmetijski fant Fr. Pavlovič. Na svatbi po poroki je prišlo med mladim ženinom in njegovim drugom do prepira, v katerem je drug potegnil nož in zaklal ženina. Pavlovič je bil takoj mrtev, a druga so orožniki aretirali. Tudi svatbe je bilo takoj konec.

Ruski kmetje nočejo plačati previsokih davkov. Na večjih krajih Rusije so se pričeli zadnje čase kmečki nemiri. Boljševiška vlada je močno obdavčila kmete, a ti so se temu uprli in pobili več ljudskih komisarjev in eksekutorjev. Vlada je morala kmetom popustiti.

Izšla je Blasnikova VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1929,

ki ima 365 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

»VELIKA PRATIKA« je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri:

**J. Blasnika nasl.
tiskarna in litografični zavod
LJUBLJANA, Breg 12**

L. MIKUS
LJUBLJANA, MESTNI TRG 15

D
E
Ž
N
I
K
I

Na malo!

Na veliko!

Ustanovljeno
1839

Koristno za vsako hišo

po znižanih cenah

kakor: rokavice, nogavice, žepne robce, kravate, fino damsko, moško in otroško triko-perilo, dišeče milo, torbice, čipke, potrebščine za šivilje, krojače, tapetnike, čevljarje in sedlarje nudi

JOSIP PETELINC, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika za vodo.

Silne nevihte. Koncem preteklega tedna je zavladal na zapadni strani Evrope, posebno pa na Angleškem, strahovit vihar, ki je napravil ogromne škode. Porušil je mnogo hiš, potrgal vse telegrafične in telefonske vezi in na več krajih je voda poplavela cele dele mest in dolin. Razburkano morje je poškodovalo mnogo ladij. Bilo je tudi okrog 50 človeških žrtev.

Popolna zmaga v Splitu. Preteklo nedeljo so se vršile tudi v glavnem dalmatinskem mestu Splitu občinske volitve. Izid volitev je bil tak kakoršen mora biti, ako je narod zaveden in ve kaj hoče. Dosedaj je bilo mesto v rokah vladnih strank, a pri nedeljskih volitvah so bile te zdrobljene v prah. HSS je dobila 1584 glasov in 10 madatov, Hrvatski federalisti 1149 glasov (7), delavci 1249 (7), SDS 922 (6), dr. Trtaglia 1093 (8), radikali 409 (2), klerikali 233 (1).

Zopet srbijanski okrajni glavar. Policija je preteklo nedeljo aretirala srezkega poglavarja Živka Topića v V. Bečkerek, ker se je pečal z nedovoljeno agenturo. Nagovarjal je ljudi, da naj se izseljujejo v Ameriko ter od vsakega zahteval precejšnjo vsoto denarja.

Smrt slavnega pevca. V Italiji je umrl slavn baritonist Matija Battistini, pevec, ki je slovel po celem svetu. Čeprav je bil star že sedemdeset let, je bil vendar tak mojster v petju, da ga ni nikdo prekašal.

Angleški parnik se je potopil v bližini ameriške obale. Na klice, ki jih je pošiljal po radiju na pomoč, je prihitelo več ameriških ladij, ki so rešile 210 potnikov in 140 mož posadke.

Po izbruhu ognjenika Etne. Lava, ki jo je izbruhal ognjenik Etna pretekli teden v Siciliji, je porušila 700 hiš in 500 ljudi je ostalo brez strehe. Z lavo je pokrito 1200 hektarjev vinogradov in vrtov. Po izjavah italijanskih profesorjev je bil zadnji izbruh Etne največji, kar jih beleži zgodovina tega ognjenika. Na tisoče vojakov je kopalo kanale, v katere so deloma speljali lavo, da se bi ognila hiš. Deloma jim je to uspelo, ponekod se je pa goreča masa valila kar naprej in rušila pred sabo vse, na kar je priletela. Glavni tok lave se pomika že zelo počasi, komaj 20 metrov na uro, in bo v par dneh dosegel morje. Škoda znaša nad 200 milijonov lir.

S smrtjo je končal prepir med zakoncema Martić v Kajevu, kraj v Bački. Mož je pričel popivati, prodal je prašiče in še ta denar zapil. Njegova žena ga je našla v neki gostilni pijanega in ga je hotela spraviti domov. Mož pa potegne revolver in ustrelil najprej ženo, nato pa še sebe.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ustanovljena 1900. Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta. Ustanovljena 1900.

Delniška glavica:

Din 50.000 000 —.

Skupne rezerve ca:

Din 10.000.000 —.

Podružnice:

Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Novo mesto, Ptuj, Račak, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, T. st.

Se priporoča za vse bančne pose.

Brzojavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št. 2861

2413, 2502, 2503

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošne hranilnice št. 14257

reg. zadr. z neomej. zav.

Brzjavke „Kmeti dom“. Telefon št. 2547

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročstvu ter zastavi premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

vloge na knjižice

Obrestuje

6%

brez odpovedi

čistih

Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12.1/2, in od 3.—4.1/2.

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

Najboljši in najtrpežnejši
**ŠIVALNI STROJI in
KOLESA so:**

„Gritzner“
in „Adler“

za dom, obrt in industrijo, v raznih opre-
mah. — Istotam švicarski
pletilni stroji „Dubied“.
Pisalni stroji „Urania“.

Ugodni plačilni pogoji. Večletna garancija.

Tovarniška zaloga:

Josip Petelinc, Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Sijajen zaslužek za vsakega!

Din
50 razglednic za 15
100 razglednic za 25
500 razglednic za 100
1000 razglednic za 150
50 različnih detektiv-
skih in pustolovnih ro-
manov za 60 Din raz-
pošilja E. KRIZMAN,
Ljubljana. Poštni pre-
dal št. 172.

Svoji k

svojim!

Kadar kupujete v mestu svoje potreščine, podpirajte v prvi vrsti trgovce, ki v našem listu nudijo svoje blago.

Fabiani & Jurjovec

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5

Velika zaloga

SUKNENEGA BLAGA

za moške in ženske obleke. — Lepa izbira svilenih rut in šerp. — Krojači in šivilje, pišite po vzorce!

KOSTANJEVINO

za tanin, po znanih običajih, plača najboljšo ceno, takoj za vsako količino za celo leto 1929 na vseh postajah Slovenije. — Frane Kupnik, Podplat.

Fran Igljč - krojaški atelje - Ljubljana
se je preselil

iz Kolodvorske ul. 28 v Slomškovo ulico 1

Se li želite znebiti
Vašega **revmatizma, gihta?**

Trganje in zbadanje v udih in sklepih, otekli udje, poškodovane roke in noge, trganje, zbadanje in krčenje mišic v raznih delih telesa, čisto tudi slabost oči so pogosto posledice revmatizma in boleznih kosti, ki se morajo odstraniti, ker bi sicer bolezen še bolj napredovala.

Jaz Vam nudim

zdravilno pijačo, ki razkroja sečno kislino, pospešuje izmenjavo snovi in izločevanje, torej ni takozvano univerzalno ali tajno zdravilo, temveč je to produkt, ki ga nudi priroda sama za rešitev bolnega človeštva.

Dajem brezplačno vsakomur na poizkušnjo!

Pišite mi takoj in dobili boste pri mojih, v vseh deželah obstoječih skladiščih popolnoma zastonj in franco enkratno poskušnjo skupaj s poučno razlago. In tako se boste sami uverili o neškodljivosti tega sredstva in o njegovem hitrem delovanju.

August Märzke, Berlin - Wilmersdorf, Bruchsalerstrasse No. 5, Abt. 16.

Vojaški obvezniki!

Studenti, rekruti, obvezniki operat. in rez. vojske ter rez. častniki!

Vojaška informacijska pisarna

(Militär-Informationsbureau — Bureau des informations militaires)

Priv. javna, daje točna strokovna pojasnila **brezplačno** na vse, kar se tiče ureditve kadrovske službe, orožnih vaj i. t. d.; obavlja posle glede:

1. skrajšanja roka v kadru od 18 na 9 mesecev,
2. popolne osvoboditve od kadrovske službe,
3. odložitve kadrovskega roka rekrutom in študentom,
4. osvoboditve od kadrovske službe radi telesne nesposobnosti,
5. osvoboditve zaradi začasne telesne nesposobnosti,
6. premestitve iz ene vrste orožja v drugo za časa službe v kadru,
7. pridobitve pravic za potovanje v inozemstvo,
8. ureditve kadrovskega roka, ako se rekrut nahaja v inozemstvu,
9. osvoboditve od orožnih vaj obveznikov in rez. častnikov,
10. priznanja čina in ranga rezervnim častnikom,
11. pogojev in ostalega za stopanje gojencev v šole vojske in mornarice,
12. priznanja invalidnine in pokojnine vojnih invalidov in vdov itd.
13. Dobivanje prostovlj. uverenj in vseh ostalih zahtev (zemlje, služb itd.) prostovoljcev iz Rusije in solunske fronte.

DUNAJSKA CESTA 17/L, LJUBLJANA.

Naslov za brzjavke: Vojaški biro Ljubljana.

Prometna banka d. d.

Ljubljana

Stritarjeva ulica št. 2

(vogal Pred Škofnjo 1, nasproti magistrata)

Telefon št. 2149, 2968
Pošt. ček. rač. 13.853

Žiro-račun
pri Narodni banki

Nakup in prodaja valut in deviz. Sprejemanje vlog na tekoči račun in hranilne knjižice, vnovčevanje čekov in menic. Izdaja uverenj, garancijskih in kreditnih pisem, podeljevanje kreditov in izvrševanje vseh bančnih poslov po najkvalitetnejših pogojih.